

Marta Glanc <marta.glanc@demagog.org.pl>

Stowarzyszenie Demagog - prośba

Rzecznik ZUS <Rzecznik@zus.pl>

12 stycznia 2026 10:01

Do: Marta Glanc <marta.glanc@demagog.org.pl>

CC: Rzecznik ZUS <Rzecznik@zus.pl>

Dzień dobry

Zakład Ubezpieczeń Społecznych został ustawowo [1] zobowiązany do kontroli wykonywania zadań i obowiązków w zakresie ubezpieczeń społecznych przez płatników składek. Kontrolę prowadzą powołani przez Prezesa Zakładu inspektorzy kontroli Zakładu, a zakres przedmiotowy kontroli obejmuje zagadnienia związane z ochroną ubezpieczeniową osób zatrudnionych przez płatników składek oraz obowiązkami płatników składek w zakresie rozliczeń z Zakładem. Działalność kontrolna prowadzona przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w zakresie kontroli płatników składek ma co do zasady charakter planowy. Zgodnie z przepisami dotyczącymi prowadzenia działalności gospodarczej, kontrole są planowane i przeprowadzane po uprzednim dokonaniu analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa. Zakład Ubezpieczeń Społecznych prowadzi również kontrole doraźne, których zakres określany jest bezpośrednio przez oddziały Zakładu stosownie do bieżących potrzeb, wynikających m. in. ze zgłoszeń sygnałnych czy informacji przekazanych przez inne organy, w tym Państwową Inspekcję Pracy, które wskazują na uchybienia w zakresie realizacji obowiązków płatnika składek, a także prowadzonej analizy ryzyka.

Celem przeprowadzonej kontroli jest ocena wywiązywania się płatników składek z obowiązków w zakresie ubezpieczeń społecznych oraz innych zadań zleconych Zakładowi. Kwestię stosunku pracy reguluje ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r – Kodeks pracy (Dz. U. z 2025 r., poz. 277), która w art. 18⁴ §1 wskazuje ponadto, że nadzór i kontrolę przestrzegania prawa pracy sprawuje Państwowa Inspekcja Pracy. Jednocześnie ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 1712, z późn.zm.) w art. 10 ust. 1 pkt 1 wskazuje, że do zadań realizowanych przez Państwową Inspekcję Pracy należy nadzór i kontrola przestrzegania przepisów prawa pracy, w szczególności przepisów dotyczących stosunku pracy.

Mając na uwadze powyższe przepisy prawa, ustalenie czy praca powinna być wykonywana w ramach umowy o pracę należy do Państwowej Inspekcji Pracy.

Z kolei działania prowadzone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wiążą się z ustaleniem prawidłowego tytułu do ubezpieczeń, co nie jest tożsame z ustaleniem stosunku pracy, do czego uprawniony jest właściwy sąd prawa pracy i ubezpieczeń społecznych. Ustalenie prawidłowego tytułu do ubezpieczeń społecznych oraz wysokości składek na te ubezpieczenia, nie oznaczają powstania stosunku pracy pomiędzy pracodawcą, a pracownikiem. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie posiada uprawnień do wydania nakazu zawarcia właściwej umowy (np. umowy o pracę) lub występowania z wnioskiem do sądu o ustalenie stosunku pracy. Skutkiem działań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest dokonanie właściwego zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych z prawidłowym kodem tytułu ubezpieczenia.

Podkreślenia wymaga, że dla celów ubezpieczeń społecznych, niektóre grupy ubezpieczonych traktuje się na równi z pracownikami. Przykładem może być art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym w przypadku stwierdzenia, że umowa cywilnoprawna zawarta z podmiotem trzecim jest wykonywana na rzecz własnego pracodawcy, wówczas przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej jest traktowany jak przychód ze stosunku pracy i jest wliczany do podstawy wymiaru składek z tytułu umowy o pracę.

Pozdrawiam

Grzegorz Dyjak

Biuro prasowe ZUS
Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Ul. Szamocka 3,5, 01-748 Warszawa

kom.: 727 690 714

e-mail: grzegorz.dyjak@zus.pl

From: Marta Glanc <marta.glanc@demagog.org.pl>

Sent: Friday, January 9, 2026 2:44 PM

To: Rzecznik ZUS <Rzecznik@zus.pl>

Subject: Stowarzyszenie Demagog - prośba

To jest wiadomość spoza organizacji. Nie klikaj w linki i nie otwieraj załączników z niewiadomego źródła.

[Ukryto cytowany tekst]